

Sardinija - središče italijanske pomoči za španske nacionaliste

Pariz, 9. jan. o. Kljub odgovoru, ki sta jih poslali Italija in Nemčija francoski in angleški vladi glede nevtralnosti v španski državljanski vojni, poročajo francoski levčarski listi, da Italija neprestano pošilja pomoč španskim nacionalistom. Središče italijanske organizacije za pomoč Francu je na otoku Sardiniji, odkoder vsako noč leti 10 do 12 trimotornih bombnih letal v Španijo. Ta letala so opremljena s 6 do 700 kg bomb ter s pogonskim materialom za 12 ur.

Ti francoski listi tudi poročajo vznemirljive vesti o nemškem prodiranju v španskem Maroku, kjer Nemci neprestano izkrcavajo svoje vojaštvo in orožje ter imajo v rokah že vsa važnejša gospodarska podjetja. Francoze vznemirja zlasti nemška in italijanska propaganda med domačini v francoskih posestvih, ki meje na španski Maroko ter v španski koloniji sami. Francija se boji, da ne bi Franco po svoji zmagi dal avtonomije Marokancem, kar bi dalo pobudo tudi francoskim in arabskim podanikom, da bi tako avtonomijo zahtevali.

Zadeva zaplenjenih ladij

Valencijska, 9. jan. o. Z ozirom na to, da je večerj potekel tridnevni rok, ki ga je dal valencijski vladi poveljnik nemškega brodograjskega podjetja, da vrne tovar in potnika z zaplenjene ladje »Palos«, je valencijska vlada sporočila v London, da prepušča to zadevo odboru za nevmešavanje, ki naj stvar preišče in ugotovi, ali je bil tovar na ladji »Palos« vojni material ali ne. Če bo londonski odbor ugotovil, da to ni bil vojni material, potem bo valencijska vlada takoj vrnila vse, kar so njene ladje zaplenile. Glede vrnitve tega materiala se bosta sporazumeli vlada v Valenciji in v Burgosu. Sporazum se bo nanašal tudi na ladji »Aragon« in »Marta Juquerac«, ki ju je poveljstvo nemškega brodograjskega podjetja prepustilo s tovorom vred nacionalistični vladi v Burgosu.

Moštvo z obeh teh ladij pa bodo Nemci poslali valencijski vladi.

Belgijski diplomat je bil ubit zaradi vohunstva

Bruxelles, 9. jan. List »Indepandance belge« prinaša podrobnosti o umoru člana belgijskega veleposlaništva v Madridu Borchgravea. Madridski oblasti so sumile, da vrši diplomat vohunsko službo za generala Franca. Podpiral je tudi beg belgijskih prostovoljcev iz mednarodne brigade. Preko sodišče mednarodne brigade je nato diplomata v njegovi odsotnosti obsodilo na smrt. Skupina rdečih miličnikov je nato počakala na diplomata, ko je šel iz poslastišča, ga zvezla v avtomobil in ga na poti ubila. Ubit je bil že 20. decembra, toda šele sedaj se objavljajo podrobnosti.

Včeraj so truplo Borchgravea izkopal pri Fuenaralu, kjer so ga morilci zagrebli. Navzoč je bil belgijski odpravnik poslov pri valencijski vla-

di ter belgijski konzul v Madridu. Ugotovili so, da je Borchgrave dobil tri kroglice iz revolverja v glavo, eno skozi ušesa ter tri v stegno. Truplo so prenesli na madridsko pokopališče in so ga ob navzočnosti vladnih zastopnikov pokopali.

Nacionalisti zmagujejo z žrtvami

Avilla, 9. jan. AA. (Havas.) Včerajšnji dan na madridski fronti je bil zelo dramatičen. Nacionalisti so dve uri pred zoro napadli cesto v Coruno. Čete madridske obrambe so istočasno izvršile napade, da osvobodijo Cazo de Campo. Boj je bil kratak, a zelo krvav. Republikanske čete so vdrle v sovražne järke in boj se je vršil na nož v poltmi. Nekaj časa ni nihče vedel, koga ubija. V zori so se republikanci morali umakniti v svoje izhodiščne postojanke.

Okoli devetih so nacionalisti izvršili hud napad na vrhove okoli Posuele. Megla je onemogočala delovanje letalstva. Nacionalistično topništvo je neprenehoma obstreljevalo utrjene sovražne postojanke, ki se republikanci nikakor niso hoteli iz njih umakniti. Opoldne se je nacionalističnim četam vendarle z znatnimi žrtvami posrečilo vrhove zasedati. Le Posuele so zavzeli brez

boja, ker so ga poprej obkolili.

Neki častnik iz okolice generala Molle je izjavil Havasovemu zastopniku med drugim, da se republikanske čete niso doslej še nikoli borile tako trdovratno, in da tudi nacionalisti niso še nikdar bili tako borbeni. Naš uspeh smo dosegli s težavo in tako smo dobili igro severno zahodno od Madrida.

Burgos, 9. jan. Med Burgosom in Berlinom so uvedli novo letalsko zvezo. Prejšnja nemška letalska zveza je šla iz Stuttgarta čez južno Francijo v Marseille in nato preko Barcelone v Južno Ameriko. Ta proga je bila ustavljena meseca junija.

Nemci se izkrcu'e'o

Gibraltar, 9. jan. AA. Reuter: Potniki, ki prihajajo iz Cadixa, pravijo, da se tam nemški in italijanski bataljoni skoraj dnevno izkrcavajo. Ti oddelki ne nosijo nobenih imen in znakov.

Casablanca, 9. jan. AA. Havas: Zadnji dni so Nemci izkrcali močne oddelke v Mellili. Oddelki so zasedli razne dele mesta. V pristanišču se je usidralo troje nemških rušilcev in več nemških podmornic. Nemški inženjerji so zasedli rudnike v ozadju mesta Mellile. Prevladuje vtis, da hočejo Nemci kar ostati v Mellili.

Novi načrt za nevtralnost

London, 9. jan. o. Ker nemški in italijanski odgovor na francoski in angleški poziv za nevtralnost v španski vojni ni prinesel nobene prave rešitve in ker po drugi strani sovjetska Rusija z neprestanim pošiljanjem prostovoljcev in orožja v Španijo prav tako zavira uspešno izvedbo nevtralnosti, je angleška vlada sklenila, da pospeši to vprašanje s tem, da skliče sestanek poslanikov prizadetih držav. Tega sestanka bi se udeležili angleški zun. minister Eden kot predsednik, nemški, francoski, italijanski, sovjetski in portugalski poslaniki. Na sestanku naj bi se sporazumeli o končnih predlogih za izvedbo nevmešavanja in nevtralnosti v španski vojni ter uspešnega nadzorstva o tem, ali se ti sklepi izvajajo.

Te predloge bi poslanski predložili odboru za nevmešavanje, ki bi jih sprejel ter potem svoje delo postavil zgolj nadzorstvu, kako se ti sklepi dejansko izvajajo.

Pobudo za ta sklep je angleški vladi dala tudi vprašanje Maroka, kjer so Nemci začeli gospodarsko in vojaško prodirati. S tem je poleg drugega ogrožen tudi sporazum iz leta 1912 v Maroku, ki sta ga sklenili Francija in Španija.

London, 9. jan. AA. DNB: Govori se, da se je na včerajšnji seji vlade govorilo o odgovorih ita-

janske in nemške vlade: Debata se bo nadaljevala v sredo. Verjetno je, pravi »Press Association«, da bo angleška vlada med tem časom poslala posebne note Nemčiji, Italiji, Portugalski in Rusiji, da se razčisti ves problem. Prevladuje vtis, da se sedaj lahko nadaljujejo pogajanja.

Francija se tudi ne bo

Pariz, 9. jan. AA. (Havas.) Danes so v pooblaščenih krogih smatrali, da bosta odgovora Italije in Nemčije na francosko-angleški korak o prepovedi pošiljanja prostovoljcev v Španijo omogočila nadaljevanje pogajanj v odboru za nevmešavanje, tako da bo mogoč čimprej sprejeti potrebne ukrepe. O prvih treh paragrafih pravijo, da so polemični. Posebno pozornost so posvetili četrtemu paragrafu, v katerem pravi nemška vlada, da je pripravljena podpreti vse ukrepe, ki bi preprečevali nadaljnje pošiljanje prostovoljcev v Španijo. Glede prvih dveh pogojev za sprejetje predloga o nevmešavanju, ki jih stavlja Nemčija, namreč dogovor med prizadetimi državami in takojšnja proučitev vseh drugih vprašanj glede posrednega vmešavanja, ni nobenega ugovora. Glede ustanovitve učinkovitega nadzorstva pa so ti krogi mnenja, da ga je treba podpreti, ker je treba to nadzorstvo v najkrajšem času doseči in je glavni namen vseh sedanjih prizadevanj. Francoska vlada je pripravljena izdati vse potrebne upravne ukrepe, da prepreči odhod in prehod prostovoljcev čez Francijo v Španijo, kakor hitro bo med vsemi prizadetimi državami dogovor sklenjen. Francija je takisto pripravljena zahtevati od parlamenta potrebne zakonske ukrepe.

Vesti iz Vatikana

Vatikan, 9. jan. c. Zdravstveno stanje sv. očetse je, kakor poročajo zadnje vesti, nekoliko izboljšalo tako, da ni neposredne nevarnosti. Sveti oče sprejema zdaj spet svoje sodelavce, predvsem državne tajnike Pacellia.

7. februarja bo imel sv. oče po radiu govor na udeležence svetovnega evharističnega kongresa v Manilli na Filipinih. Govoril bo iz svoje sobe, kakor ob božični poslanici katoliškemu svetu. Vatikanska pošta in filipinske postaje so že izvršile potrebne poskuse in ugotovile, da se bo papežev govor slišal izborni. S tem bo evharistični kongres dobil še posebno slovesen poudarek. Sv. oče je odločno vztrajal pri tem, da bo ta govor imel kljub naporu, ki mu ga govorjenje povzroča.

Italija rada pozablja preteklost, tako je izjavil abesinski podkralj Graziani v svojem govoru, ki ga je imel pred abesinskimi dostojanstveniki pred dvema dnevmoma.

1500 razprav za ločitev zakona se začne v ponedeljek pred londonskimi sodišči. Ločitve so poveli, iz visokih krogov, precej jih je tudi med prijatelji bivšega kralja Edvarda VIII.

Skladišča orožja v Parizu imajo francoski komunisti na več krajih in za nje ve vlada, pa ne ukrene nič proti temu. Opozicijski listi prinašajo natančne podatke o tem.

1550 milijonov lir primanjkljaja izkazuje italijanski državni proračun za preteklo leto. Ta primanjkljaj je vendarle za 107 milijonov lir manjši, kakor prejšnji.

Desetletnico prvega poleta čez Atlantsko morje bodo praznovali 21. maja. Leta 1926 je na ta dan preletel Lindbergh Ocean. Tedaj so Lindberghu dali naslov »leteči norec«. Za desetletnico pripravljajo velike letalske tekme na progi Pariz-New York.

Nadzorstvo nad mladoletnimi obiskovalci kina bodo po posebni vladni naredbi izvrševali v Avstriji učitelji in zastopniki staršev. Do zdaj je to imela policija, pa se ni obneslo, kakor tudi drugod na primer pri nas ne.



kraljice-matere Marije. V njej vidi sleherni človek v naši državi vzor materinstva, odgovornosti in dobrotelosti. Njeno blagotvorno navzočnost čutijo vsi trije narodi v naši državi ob vseh prilikah, ko se pokaže potreba po materinski ljubezni do podanikov. Zato je kraljica Marija ne le kraljica vseh Jugoslovancev, marveč tudi njihova ljubeča mati.

Vesti 9. januarja

Preiskave zaradi nabiranja prostovoljcev za Španijo je odredila ameriška vlada, ker je došla, da se v Ameriki vrši agitacija za vstop v tuje armade.

Ribiška ladja se je potopila pred Marseillem, na njej je izgubilo življenje več ribičev.

Obisk nemškega zun. ministra na Dunaju je bil določen za sredo januarja, a so ga odložili, dokler se ne sklene trgovski sporazum med obema državama, kar bo čez kake tri tedne.

100.000 brzojavnih čestitk je prejel za svoj god včeraj dopoldne predsednik grške vlade Metaksas.

Francosko bojno brodogeje se zbira v bližini španske obale. Tako je odredila francoska vlada, menda zato, da poudari svojo nevtralnost v španski državljanski vojni.

Irski prostovoljci za Španijo niso mogli odpluti, ker je njihov parnik ustavila angleška bojna ladja.

Gripa je zajela tudi CSR in zahtevala precej smrtnih žrtev, zadnje dni pa je začela popuščati.

Japonski denar se majo in je moral finančni minister že odrediti posebne ukrepe, da vzdrži jen na dosedanjih višini.

Novorojeni holandski kraljevski par je prišel že sinoči v letovišče Igl pri Innsbrucku. Za njima pride čez kak teden tudi kraljica Vilhelmina.

Silovit potres je bil včeraj na visoki planoti Vzhodnega Tibeta, ki je k sreči redko naseljena in zato ne bo posebno velike škode.

Nemški parlament bo sklican 30. januarja na četrti obletnico, kar je Hitler prevzel oblast in bo podaljšal Hitlerju vladno se za nekaj let.

Kitajci slave maršala Seeakta, kakor kažejo posmrtni svečanosti v Nankingu. Maršal Seeakt je organiziral kitajsko armado po vojni.

Finski zunanji minister potuje v Sovjetsko Rusijo in bo tako pretrgal obroč, ki so ga tvorile baltske države na tem delu sovjetske meje. Finci temu potovanju precej nasprotujejo.

Ras Imru bo konfiniran na Liparih in bo torej delil isto usodo, kakor stotine naših slovenskih rojakov iz Primorja, ki so bili ali pa so še na teh zloglasnih otokih.

Nov papežev nuncij v Varšavi bo msgr. Corradi, dosedanji nuncij v Buenos Airesu.

Sovjetska vojska česta proti zahodu, in sicer od Moskve do poljske meje, bo končana leta 1937. Grade jo politični kaznjenci. Cesta bo tako močna, da bo lahko prenesla prevoz najtežjih tankov in topov.

17 sovjetski kongres boljševiških republik se začne 15 januarja in se bo bavil z novo ustavo.

Angleški trgovinski minister je odpotoval v Newyork in bo z ameriško vlado razpravljala o različnih gospodarskih vprašanjih.

Dve nemški vojaški letali sta trčili v bližini Nauena v zraku skupaj. Pri tem se je en pilot ubil.

Japonsko-ruska pogajanja za omejitve obmejnih sporov se v kratkem prično v Tokiu.

Novo milo iz rjavega premoga je izdelal avstrijski kemik dr. Herbert Kraus na Dunaju in je štirikrat izdatnejše od navadnega mila ter za 66% cenejše. Za umivanje z njim ni treba nič vode.

Razgovori za angleško posojilo Italiji v Londonu so se nehalo iz neznanh razlogov.

Vprašanje Aleksandrette na obali Male Azije grozi postati Nov mednarodni spor na Sredozemlju

Pariz, 9. januarja. o. Vesti o tem, da Turčija zbira čete na mejah okrog pokrajine Aleksandrette, katero je v svetovni vojni dobila pod svojo oblast Francija, so vzbudile po vsej Evropi veliko pozornost kljub temu, da si Francozi z vsemi silami prizadevajo, da bi spor, ki je izbruhnil med Francijo in Turčijo zaradi te pokrajine, mirno poravnali. Zdi se, da je Turčija odločena, da bo z vsemi sredstvi zahtevala vrnitev ozemlja, na katerem prebivajo sami Turki.

Proti temu, da bi Turčija dobila nazaj to svojo pokrajino, so vse tiste evropske države, ki so po svetovni vojni dobile kaj posestev izven Evrope, pri tem je prizadeta zlasti Anglija, ki je pobrala skoraj vse nemške kolonije v Afriki, ker se boji, da bi tudi Nemčija dobila poguma za svoje itak že zelo nestrpne zahteve po vrnitvi kolonij, če bi se Turčiji posrečilo, da dobi nazaj Aleksandrette. Nekateri politični krogi v Parizu in Londonu pripisujejo turški korak neposrednemu vplivu Nemčije in zapetemu potovanju dr. Schachta v Ankaru. Drugi spet pravijo, da je Turčija dobila za to svoje prizadevanje jamstvo od Anglije ob poletnem obisku kralja Edvarda pri Kemalu. Anglija podpira Nemčijo, da bi ta nasprotovala skupno z Anglijo italijanskim težnjam v Mali Aziji in Palestini.

Francija pa je trdno odločena, da ne popusti od svojih pravic in je pripravljena tvegati tudi oborožen snoop s Turčijo. O tem priča naglo ojačevanje francoskih posadk v Aleksandretti ter pomnoženo pošiljanje vojaštva v to pokrajino in v francosko Sirijo. Zdi se, da bo vprašanje Aleksandrette postalo v dveh letih tretji mednarodni spor na Sredozemskem morju.

Ankara, 9. januarja. AA. (Havas.) Ministrski predsednik in načelnik glavnega generalnega štaba zunanji in notranji minister so se vrnili iz Eskisebera v Ankaru, preden je republiko je pa nadaljeval vojni v Konio, kjer bo ostal nekaj časa. Zdi se, da ne gre pripisovati velikega pomena konferenci v Eskiseru, ker se ne sme pozabiti, da se za časa potovanja državnega poglavarja po državi, običajno vrše ministrske konference. Mišljeno pa, da na tej konferenci niso razpravljali o Sandžaku, prav tako pa mislijo, da so proučevali tudi francosko stališče o tem vprašanju.

Pariz, 9. januarja. AA. DNB: Med konferenco, ki jo je imel državni podtajnik Vientot s turškim veleposlanikom Suadom, in ki je trajala dve uri, je Vientot opozoril in poudaril, da gonja turškega tiska v vprašanju Sandžaka in Aleksandrette, nikakor ne bo mogla imeti ugodnih posledic za ustvaritev znočnega ozračja pri teh pogajanjih.

Istočasno se trdi, da sta se turška in francoska vlada sporazumeli, da se naj odloži seja sveta DN, da bi se lahko začela direktna pogajanja. O prekinitvi pogajanj ne more biti govora.

Ankara, 9. januarja. AA. (Havas.) Francoski poslanik je imel dolg razgovor s turškim zunanjim ministrom. Po sodbi diplomatskih krogov so glasovi, ki krožijo o gibanju turških čet na meji Aleksandrette, brez sleherne podlage. Kakor je znano, ima Turčija v neposredni bližini sirijske meje velike garnizije pehote in konjenice.

Vremensko poročilo

Povsod jasno. Nov sneg. Prišče. Za smuko ugodno. Največkrat odlično. Sankaljšča in skakalnice uporabne.

Boh. Bistrica: minus 1, 10 cm.
Dom na Komni: minus 7, 30 cm prišča, 10 podlage.
Kranjska gora: minus 5, 5 cm prišča, 15 podlage, na drsila 10 cm ledu.

Vršč. Krivica: 20 cm prišča, 15 podlage.
Tamar: 15 cm prišča, 30 cm podlage.
Zelenica (včeraj): minus 3, 20 cm prišča, 50 cm podlage.

Velika Planina: minus 4, 5 cm na 50 podlagi.
Pohorje (Kl. vrh): minus 5, 5 cm prišča, 20 podlage.

Senjorjev dom: minus 7 cm, 20 cm prišča, 35 cm podlage.

Peca: 15 cm prišča, 80 cm podlage.
Peseč: minus 5, 15 cm prišča, 35 cm podlage.

Kreditov za filmsko industrijo ne bodo več dajale angleške banke, češ, da je ta industrija preveč lahkomišelnost in preveč razmetava denar.

Zima se je preselila na jug in poročajo iz južne Grčije, da je tam ponekod do 20 stopinj mraza in sneg.

280 ribiških čolnov se je izgubilo na Kaspiškem morju in njihova usoda še ni znana. Najbrž jih je zajel led in jih uničil.

Zasedanje Zbornice za TOI zaključeno

Ljubljana, 9. januarja.

Ze večeraj smo poročali o poteku plenarne seje Zbornice za TOI. Objavili smo predsedstveno poročilo predsednika G. Jelčina. Ko je G. Jelčin prečital poročilo, je nadaljeval: »Prehajam na drugo točko dnevnega reda, to je proračun Zbornice za TOI za leto 1937.« Tedaj je dejal zb. svetnik Avsenek: »Zahtevamo, da pride poročilo prej v debato. Tu ne poznamo diktature.« (Klci: debato, debato!) G. Jelčin je odgovoril, da so bila tu zgolj programatična izvajanja in naj svetniki oproste, če je v zamišljenosti pozabil vprašati, če želi kdo besede. Besedo je dobil svetnik Avsenek, ki je izjavil:

Zbornica - „špetircimer“?

Gospod predsednik je naslovil v svojem programu na nas svoj generalni apel. Namen tega apela mi dobro razumem in ga odobravam, vendar pa se mi zdi potrebno, da spregovorim o predpogojih, ki so potrebni za to, da bo tak apel kaj zalegal. Predpogoj je predvsem ta, da moramo biti mi v medsebojnih odnosih predvsem stvarni. To pa, kar se je zadnje dni dogajalo tu v Zbornici, ne moremo zmeraj smatrati kot nekaj stvarnega. Če pogledamo nazaj v tiste čase, ko smo sedeli tukaj v tej zbornici, lahko rečemo, da se ne spominjamo, da bi se bila vršila debata v tej zbornici na takšen način, kakor se sedaj. Uvedla se je neka nova praksa, ki obstoja v tem, da se hoče vsak boriti s svojim nasprotnikom, in sicer na terenih, kjer teh nasprotnikov niti ni. Mi smo na primer večeraj doživeli slučaj, da se gospod predsednik ex praesidio bori s svojimi nasprotniki, ki niti po svojem poklicu, niti po svoji dolžnosti ne morejo sedeti tu, niti bi se mogli braniti. Meni se zdi taka praksa zelo nevarna, dasiravno moram lojalno priznati, da razumem gospoda predsednika, da se hoče boriti s svojimi nasprotniki. Kdo pa nima nasprotnikov? Vsak jih ima in vsak bi se rad boril; toda mislim, da se vsak s svojimi nasprotniki bori na tistih terenih, kjer je treba in da se ne bori tam, kjer nasprotnik a priori ne sme biti na bojišču. Zaradi tega mislim, da je treba s to prakso prenehati. Če pa bo šlo tako naprej, potem si bo vzel to pravico vsak izmed 62 članov te naše Zbornice ter se boril s svojimi nasprotniki, ki so bogve kje, samo tu ne. Na ta način bo Zbornica za TOI degradirana na predsobo šte 28 na dež sodišču, ki mu pravijo »špetircimer«. Je pa še druga stvar, ki me sili zahtevati, da se s to prakso preneha. Vsak tisti nasprotnik, ki je tu napaden, a se tu ne more braniti, se bo pač skušal braniti tam, kjer ima teren za to. Tako pridemo do tega, da se bo Zbornica morala boriti naenkrat na vse strani, proti časopisu in javnemu mnenju, kajti vsak tisti, ki ga bo kak zbornični svetnik napadel, se bo branil tam, kjer mu bo na razpolago: Eden na shodih, drugi v listih, tretji v knjigah, četrti bo skušal dobiti na svojo stran javno mnenje in tako bo Zbornica na mestu resne institucije postala samo tarča za medsebojne napade. Za to ni Zbornica tu!

Proti politiziranju

Zelo neprijetno nam je bilo tudi to, da so napadali tudi posamezni politični funkcionarji. Gospodje, ta stvar ne gre tako! Napram političnim funkcionarjem moramo zavzeti tisto stališče, ki je edino pravilno. Vsi politični funkcionarji, ki jih imajo posamezne stranke, morajo vršiti svojo dolžnost. Zato so tam in imajo svoje funkcije. Ne smemo zameriti, da Peter nastopa eno mnenje in gleda na svojo stranko in dela v njenem smislu, Pavel pa v nasprotnem, da je enemu dobro, kar je drugemu slabo. To je napako. Moramo pustiti političnim ljudem, ki so danes gospodarji našega javnega mnenja, in naše politične uprave, od katere zavisi naše gospodarstvo sto procentno, moramo v njih videti ljudi, ki opravljajo svoj težek posel, nevaležanec posel. Pri tem je meni vseeno, ali je to dr. Korošec ali dr. Kramer. Zato bi želel, da se ne vlačijo političnih osebnosti v boj in debate v tej zbornici. Ta želja se mi zdi tem bolj upravičena, ker sem videl, da gre debata celo tako daleč, da se citirajo celo odlomki razgovorov s posameznimi političnimi osebnostmi.

Prosil je nato predsednika G. Jelčina, naj borbe proti drugim, ki jih ni v Zbornici, ne vodi v Zbornici, marveč na terenih, ki so za tako borbo. Nato je prešel G. Avsenek na kritiko predsedstvenega poročila samega ter je sedanje poročilo primerjal s poročili iz prejšnjih let. Ugotovil je, da vsebuje sedanje poročilo mnogo lematacij, ki delajo vtis neresnosti in neuspeha ter nadaljeval:

Slovenska avtarkija - naša gospodarska smrt

»Še na eno točko se moram ozreti, na stvar, o kateri je bilo zadnje dni mnogo govorenje in povedano, izrabljano in zlorabljano, po potrebnem in nepotrebnem. To je tista krilatice o slovenskem gospodarstvu. To je zelo delikatna stvar. Zato je potrebno, da o tem pojmu slovenskega gospodarstva enkrat točneje spregovorim. Slovensko gospodarstvo je pojem, ki ga je ustvaril prav za prav samo nezadovoljiv odnos vseh merodajnih faktorjev do gospodarskih razmer v Sloveniji. Bistvo slovenskega gospodarstva obstoja v tem, da smo vsi prepričani, da smo bolj obremenjeni kot bi bilo potrebno in da manj dobimo kot bi morali. Če bi bili ti dve teži odpravljene, potem bi bil pojem slovenskega gospodarstva še vedno tu, a veliko se z njim ne bi ukvarjali. Ker pa je ravno ta zavest, da so na eni strani obremenitve prevelike, na drugi strani pa dajanje, to so dohodki gospodarstva, premajhni, je naravno, da se je ta zavest koncentrirala in iskala izraza, ki ga je dobila v pojmu slovenskega gospodarstva. Mi vsi smo za to slovensko gospodarstvo. Treba pa se je točno držati te definicije, ker slovensko gospodarstvo obstoja samo v tem, in tam, kjer mislimo, da se nam godi krivica s strani merodajnih oblasti. Absolutno pa ne obstoja slovensko gospodarstvo v nekih težnjah po slovenski avtarkiji. To bi bila smrt za našo slovensko gospodarstvo. Ker pa ta pojem ni tako čist, kakor bi moral biti, zaradi tega se te krilatice tako zelo zlorabljajo in se uporabljajo vedno takrat, kadar človek ne ve, o čem bi govoril. Efičat tega prevelikega ponavljanja in deklariranja o slovenskem gospodarstvu se je v naši jugoslovanski javnosti že pokazal v tem, da tudi hrvaška privreda prihaja na dan, in sicer v obliki, ki nam ni prijetna. Bojim se, da bo kmalu prišlo tudi srbsko gazdinstvo z neko podobno ideologijo in potem bomo imeli gospodarstvo, privredno in gazdinstvo, ki se bodo lepo tepli med seboj. Gospodje, jaz se hudo, hudo bojim tega boja med temi tremi pojmi. Zato mislim, da se moramo vrniti na staro prakso, prakso, ki smo jo vodili mi in ki je lepo izražena v francoskem pregovoru po 70 letni vojni, ki pravi: Vedno je treba misliti na to, a čim manj o tem govoriti!

G. Avsenek je končal svoj govor z ugotovitvijo, da je slovensko gospodarstvo eden glavnih

stebrov slovenske narodne skupnosti, ki pa ni za to tu, da bi vsak popal nanj svoj pečat, nego za to, da se nanj upro tisti, ki delajo na terenu in se drže programa: Čimveč za to delati, tem manj o tem govoriti!

Za G. Avsenekom je govoril G. Kavčič, ki je zahteval, naj se seje zbornice vrše večkrat in da je treba prekiniti s staro prakso, ko se sestaja plenarna samo do tri ali štirikrat na leto.

„Sem človek, s katerim se ne da skregati“

Obema je odgovoril G. Jelčin, ki je z ozirom na govor G. Avseneka skušal pojasniti svoje postopanje. Glede izvajanja G. Kavčiča pa je ugotovil, da bi predstavljalo večkratno sklicanje plenuma preveliko finančno breme za Zbornico, ker stane enkratna seja okrog 30.000 Din.

V splošnem je G. Jelčin zavrnil očitke, češ da je morda on proti kakšni slovenski avtarkiji. »To so veliki problemi — je dejal — in če zaenem o enem poglavju govoriti, se lahko zabavamo 10 dni. Opozoril je na napade na sebe, ki so izšli v »Politiki« in v »Privrednem pregledu«. To pa da ga ustavlja pri delu. »Jaz sem človek, s katerim se sploh ne da skregati.« Zaključek je bil zopet politično-zabaven: »Če mislite, da vam bom politično škodoval, se motite. Saj se nisem ustanovil svoje stranke, in tudi ne mislim še zaenkrat na to.«

Nato je prešel predsednik G. Jelčin na proračun, ki — kakor smo poročali že večeraj — izkazuje 3.285.000 izdatkov, dočim so dohodki preračunani na 3.366.000 Din.

Pri razpravi o proračunu je sodelovalo več svetnikov, ki so deloma zahtevali specifikacijo osebnih dohodkov, deloma pa kritizirali premajhno upoštevanje obrtnega odseka. V dveh točkah je kritiziral proračun tudi G. Avsenek, ki je grajal predvsem okolnost, da okrog 40% izdatkov ni točneje specificiranih (osebni izdatki) in pa nejasnost glede obveznosti Zbornice do svojih službenec, v kolikor se to nanaša na pokojninski zavarovanje. Hotel je imeti točnejši vpogled v zavarovalno-tehnični način zavarovanja. Dalje je tu-

di v splošnem pripomnil k proračunu, naj bi bil sestavljen v vsakem oziru vsaj tako, kakor drž. proračun.

Na izvajanje vseh svetnikov je najprej odgovoril G. Jelčin, ki je poudaril, da je zlasti vprašanje osebnih izdatkov zadeva, ki pa ne spada pred javni forum, da bi se potem po vseh kranjskih oštarijah govorilo, koliko ima kdo od Zborničnih uradnikov plače. To naj reši finančni odsek na eni svojih prihodnjih sej. Saj na proračun to ne more vplivati, ker se plače vedno lahko regulirajo s pomočjo premakljive dokladne lestvice.

„Saj nismo otroški vrtec!“

G. Jelčinu je začel vpadati v govor G. Kavčič, ki je prekinjal G. Jelčina, češ da je že dovolj govoril in naj bo bolj kratek. To je razburilo G. Jelčina, ki je ugotovil, da se G. Kavčič prej, ko je bil čas za to, ni javil.

Kavčič: »Saj bi ne prišel na vrsto!«
Jelčin: »Sedaj govorim jaz in imam pravico, da pojasnim, kar moram.«

Kavčič: »Da, toda ne tako dolgo!«

Končno je dobil G. Kavčič besedo ter je grajal dosedanje prakso, da se ne sklicuje seje predsedstva samo vsake kvarte, namesto da bi se vršile seje čim bolj pogosto. »Ugotavljam, da v prejšnji Zbornici nismo imeli seje več kot celih tri mesece.«

Jelčin: »Ne napadajte me!«

Kavčič: »Gospod predsednik naj bo malo bolj brzdljiv!«

Avsenek: »... in bolj miren!«

G. Kavčič je nadaljeval: »Seje se morajo vršiti, ker je predsednik samo izvrševalec onega, kar sklene predsedstvo...«

Jelčin: »... pa tudi nikjer ni rečeno, da ima predsednik biti tarča za osebne napade, saj vendar nismo kak otroški vrtec!«

Debata se je še nekaj časa nadaljevala, nakar je dal predsednik G. Jelčin predlog proračuna na glasovanje. Proračun je bil soglasno sprejet.

Sledili so samostojni predlogi, med katerimi so bili načeti nekateri za naše gospodarstvo zelo važni problemi.

Žganje ubija ljudi

Uboj pri kuhanju žganja v Slov. goricah

Maribor, 8. januarja.

Sedaj, ko so končana vsa zunanja dela, se spravljajo kmetje v Slovenskih goricah k žganju kuhinjskega odpadka. Za te kraje je to poseben čas, ko se dostikrat žganja pijača čez mero pije ter se ob takih prilikah dostikrat dogajajo žalostni pretepi in spopadi. Do takega dogodka je prišlo v nocojšnji noči v Spodnjem Partinju, občina Jurjevski dol v okolici Sv. Lenarta v Slov. goricah. Pri kmetu, ki je kuhal žganje, se je po stari navadi zbrala sosesčina, zlasti moška mladina. Zvečer so obiskovalci prišli ter ostali pozno v noč. Predno je krožil med njimi kozarec z vročo žgano pijačo, ki je ljudem kmalu zlezla v lase. Postali so razdražljivi in prepirljivi, najglasnejša pa sta bila 30letna Rudolf Zvalkar in Albin Senekovič. Nastal je med njima prepri, ki je rodil usodne posledice. Dokler sta bila še na žganjeku, so ju ostali nekako krotili, ko

pa sta odšla proti domu, je nastal med njima obračun, ki se je končal s mrtjo Albina Senekoviča. Zvalkar ga je ubil z vozno ročico. Ubijalca so orožniki aretirali, Senekoviča pa je danes popoldne raztelesila sodna komisija. Dogodek je razburil vso okolico.

Matineja kina Uniona

Veliki cirkuški film. Dresura divjih zveri.

Jubilejni film Harry-ja Piela

Artisti

Danes ob 14.15

Jutri ob 11.00

Cene 3.50 in 5.50 Din

Avstrijecem smrdi vojaška suknja

Dezertjerji iz avstrijske vojske so pogosto gostje Maribora

Maribor, 8. januarja.

Na mariborski obmejni policijski se vsak dan znajde skupina ljudi obeh spolov in vseh starosti, ki jo tvorijo izgnanci, ki se vračajo k nam iz raznih držav, osebe, ki jih pošiljajo inozemska oblastva k nam po odgonu ali jih mi na isti način vračamo iz države, ljudje, ki prestopajo brez dovoljenja državno mejo in slična pisana družba. Za uradnike, ki imajo s temi ljudmi posla, je to že tako vsakdanji pojav, da vzbujajo večje zanimanje le še redki pojavi: včasih so to politični begunci, ki prihajajo iz Avstrije ter iščejo pri nas zavetja, drugič je zopet kak pobegnil vojni ujetnik, ki se vrača iz Rusije, odkar pa je začela Avstrija uvajati splošno vojaško dolžnost, pa so med temi zanimivimi gosti včasih tudi

avstrijski vojaški dezertjerji

Slednji vzbujajo zadnje čase največjo pozornost, saj so med pisano družbo izgnancev nekaj novega, dočim smo se političnih beguncov že navadili. Takega zanimivega gosta so imeli na obmejni policijski danes. Privedli so ga naši obmejni varnostni organi iz Dravograda. Pred nekaj dnevi se je pojavil nad Dravogradom na avstrijski strani meje vojak, ki je prišel po tihotapski poti skrivaj, da ga avstrijski organi niso zapazili, ter se je prijavil našemu graničarju. V spremstvu so ga potem odpeljali v Dravograd in od tam naprej v Maribor. Pri zaslišanju je izjavil, da se zove Gregor Vohovnik. Po rodu je Nemeč ter našega jezika ne razume. Star je 22 let ter je bil letošnjo jesen potrjen v vojaške. Služil je že tri mesece v Wolfseburgu. Doma je s kmetov. Iz svoje garnizije je pobegnul pred nekaj dnevi ter se podal proti meji. Prišel je k nam

v popolni vojaški uniformi

v vojaški obleki in plašču, na sebi je imel tudi pas z bajonetom. Slednjega je moral izročiti našim varnostnim organom, uniformo pa je obdržal. Obleka je zelo dobra, nova in povsem slična stari avstrijski uniformi iz mirnega časa. Begunec dela vtis krepkega kmečkega fanta, ki s posebno inteligenco ni preveč obdarjen. Tak je pač povprečen tip avstrijskega alpskega človeka. Pripoveduje pa prav zanimivo o življenju v avstrijski vojski. Iz njegovih navedb se da razbrati, da niso Avstrijci

kaj navdušeni za vojaško službo

V povojnih letih, ko Avstrija ni imela redne vojske, se je mladina pač odvajala vojaškega kruha in ji sedaj ne diši. Begunec je navajal, da je sicer življenje pri vojakih prav dobro, da pa je disciplina zelo huda, poleg tega pa obstoja v Avstriji očitno tendenca, da se potom vojaštva v mladini zopet vzbuja pravi »avstrijski duh« in »avstrijska zavest«, ki sta jo najprej marksizem, pozneje pa še v veliko večji meri hitlerizem izpodkovala z velikim uspehom s svojo propagando za Veliko Nemčijo. Tako naj bi avstrijske kasarne sedaj predstavljale pravzaprav neke patriotske šole, kar pa mladini očitno ne prija. Zaradi tega se poraja med vojakmi misel na dezertstvo in po izpovedbi Vohovnika je v njegovi četi še več vojakov, ki se bavijo z mislo, da bi zavrgli vojaško suknjo ter pobrisali mejo meje. Poleg tega ne mo-

re vsa disciplina in strogost zatreti med vojaštvom hitlerjevske propagande, ki se prikrilo in podtalno še vedno vrši in tako se dogajajo po vojašnicah številne preiskave in zasliševanja, stika se za prepovedano politično literaturo, kar vse skupaj greni vojakom veselje do vojaške suknje.

Ker se z vojaškimi dezertjerji v evropskih državah postopa slično, kakor s političnimi begunci, tudi v tem primeru ne bodo naše oblasti poslane Vohovnika nazaj v Avstrijo, kjer bi ga zadel huda kazen. Poslan bo v notranjost države, kjer se mu določi kak kraj kot stalno bivališče in tudi si bo moral pač sam skrbeti za zaslužek, da se bo preživel.

Policijski streli na vlomilca

Ljubljana, 9. januarja.

Marsikdo se bo še spominjal na podvige neverjetno drznega in podjetnega vlomilca Ivana Skapina. Izvršil je pri nas več vlovov ter je v zvezi s tem predsedel precej časa v mariborski kaznilnici. Star je 34 let ter je italijanski državljan, po poklicu pa je strojni ključavničar.

Po zadnji prestani kazni leta 1934 je odšel nazaj v Italijo, kjer je moral odslužiti kaderski rok. Kot italijanskega vojaka so poslali v Abesinijo, kjer se je udeleževal na frontah ves čas med italijansko abesinsko vojno. Ko je prišel v Italijo, je imel zopet svobodne roke in njegova prva misel je bila, kako bi zopet prišel v Jugoslavijo, čeprav je bil iz Jugoslavije izgnan. Pred nekaj meseci se je šel muditi v Vipavi pri svojem stricu, potem pa se je z dvema tovarišema odločil, da pride v Ljubljano preizkušat blaginje. Je namreč specialist za blaginjske vlove. Dne 2. t. m. je prispel Skapin z enim od obeh tovarišev v Ljubljano. Drugega tovariša so zadržali na meji.

Ljubljanska policija je že vnaprej izvedela za nameravani vlomilski pohod. Policijski organi so zato vse zadnje noči budno pazili v mestu in v okolici, če se ne bi kje pojavil Skapin ali njegov tovariš. V noči od 7. na 8. januarja je okrog pol dveh jutraj zaslišal čevljarški mojster Jerše Ivan na Tyrševi cesti 37 neko sumljivo ropotanje v hiši. Takoj je poklical na pomoč in v hišo je prišel stražnik, ki je bil v bližini. Posrečilo se mu je vloviti enega vlomilca, dočim je drugi pobegnil. Ko je pribral aretiranca na policijo, so ugotovili, da je to italijanski državljani Cornelius Portelli. Povedal je vso zgodbo, kako je prišel s Skapinom v Ljubljano in kako sta nameravala pleniti ljubljanske blaginje.

Sinoči so policijski organi zopet pripravili zasledo na periferiji mesta. Skapin je nič hudega sluteč prispel po poti. Ko je opazil, da je prišel v zasled, je takoj potegnil revolver, da bi pobegnil. Tedaj je eden od detektivov sprožil samokres ter zadel Skapina v nogo in ga na ta način onemogočil za beg in nasilje. Ko so Skapina prišli, so videli, da je imel browning s šest ostrimi naboji. Pri zaslišanju je izjavil, da so imeli organi srečo, ker so bili oni pri streljanju hitrejši. V nasprotnem slučaju, da bi on uporabil orožje in bi gotovo — tako pravi — ušel.

16 let robije za strahovalca Gornjegraščanov

Celje, 8. januarja.

Pred velikim senatom celjskega okrožnega sodišča sta se danes zagovarjala Bezovšek Ivan, 24 letni brezposelni delavec iz Gornjega grada, in Kotnik Jožef, 32 letni delavec v Tiroseku. Obtožnica jima očita zločinska dejanja.

Roparski napad in 15 tatvin

V noči od 3. na 4. septembra lanskega leta sta Bezovšek in Kotnik pri Sv. Florjani v gornjegrajskem okraju oborožena vdrila v stanovanje štiglickega Jožeta, pozvala vse navzoče, naj dvignejo roke in pod pretnjo smrti zahtevala od gospodarja vso gotovino. Pa jima ni šlo po sreči, ker sta morala zaradi klicev na pomoč pobegniti.

Obtožnica dalje navaja, da je Bezovšek izvršil 15 tatvin v gornjegrajskem in kamniškem okraju v vrednosti preko 100 tisoč dinarjev in javno razžalil orož. kaplarja Napotnika Mihaela s tem, da je napisal in odpisal na Napotnikov naslov dopisnico žaljive vsebine, drugič pa je s svinčnikom naslikal orožnika s puško na rami in sicer v človeka nedostojnem položaju, nato pa oba sramotilna lista vrgel v Gornjem gradu na javni cesti.

Upor v jetnišnici

V preiskovalnem zaporu v Celju je Bezovšek pri prevzemanju dnevne obleke, oborožen z odlomljeno mizno nogo vdrl iz celice na hodnik ter z vzklikom »nocoj mora biti smrt« napadel dva jetniška paznika. Toda paznik Čepin je udarec prestregel in napadalca iztrgal orodje, nakar se je razvila četrta ure trajajoča smrtna borba, v kateri se je Bezovšek polastil bajoneta paznika Bolata in ju skušal zabosti, vendar so mu tudi to preprečili.

V obrazložitvi navaja obtožnica, da je obtoženi Bezovšek Ivan eden izmed tistih težkih zločincev, ki se ne morejo sprijazniti s poštenim življenjem in se poklicno pečajo z izvrševanjem zločinov. Po značaju delomržen, nasilen, drzen in tvegav je prava šiba za ljudstvo, med katerim se giblje. Po izkazu kazenskega lista je bil doslej že petkrat obsojen zaradi raznih kaznivih dejanj. Meseca maja 1936 je bil iz mariborske kaznilnice pogojno izpuščen. Toda čim je prišel na svobodo, se je takoj vrnil na svoja stara pota. Za torišče zločinskega početja si je izbral gornjegrajski okraj, kjer so se kmalu po njegovem prihodu začeli pojavljati vpolni in tatvine. Kot domačin si je izbral za žrtve same premožne gospodarje, prežal v zasledah, vlamiljal v zaklenjene domove ponoči in podnevi ter odnašal za podeželske razmere naravnost v ne količine blaga in gotovine. Nakradni plen je razpečaval skoro po vseh krajih Slovenije. Dne 7. avgusta 1936 je bil aretiran v Kamniku in prepeljan v Gornjigrad, kjer se mu je na že naslednji dan posrečilo pobegniti. Proti koncu meseca je prišel do Kotnikovih v Tiroseku, kjer je našel zavetje in kjer je z domačim sinom, današnjim soobtožencem Kotnikom Jožefom, naredil načrt za razbojništvo pri Stiglicu v Sv. Florjani. Vso noč sta od 2. na 3. septembra v bližini Stiglicvega doma prežala na ugodno priliko. Okrog 8. zvečer sta vpadla v stanovanjsko sobo, kjer je bila vsa družina zbrana okrog mize pri večerji. K sreči je prišel gospodar Stiglic v vežo, kjer je planil na večni prag ter na ves glas klical na pomoč.

Končno je bil Bezovšek dne 17. oktobra aretiran in oddan v zapore okrožnega sodišča v Celju. Tu se je začel znova pečati z idejo da bi mislno pobegnil. Tak poskus je naredil 15. novembra.

Razprava in sodba

Danes sta se oba obtoženca, tako strah gornjegrajskega okraja Bezovšek Ivan in njegov pomočnik Kotnik Jožef, zagovarjala pred velikim senatom celjskega okrožnega sodišča. Oba obtoženca sta priznala svoja dejanja. Razprava je trajala od 8. jutraj od pol 13. Po govorih drž. tožilca in obeh zagovornikov se je podal veliki senat k posvetoivanju, nakar je predsednik g. dr. Mak izrekel tole sodbo:

Glavni obtožence Bezovšek Ivan je bil obsojen na 16 let robije, 360 Din denarne kazni, na trajno izgubo častnih pravic, po prestani kazni bo pa oddan v prisilno delavnico za dobo 5 let. Njegov pomočnik Kotnik Jožef je bil pa obsojen na 5 let robije in 120 Din denarne kazni ter na izgubo častnih pravic za dobo 5 let.

Skapina zasleduje tudi ljubljansko okrožno sodišče radi dveh vlovov v blaginje. (En vlom pri trdkri Bata, drugi pa v veletrgovino Kustelj na Vrhniki.)

Matineja kina Sloge

Danes ob 14.15 in jutri ob 11.00

Cene 3.50 in 5.50 Din

Komična opera — Bombe smeha

FRA DIAVOLO STAN LAUREL

JAMČIMO ZA 2 URI SMEHA!

OLIVER HARDY

JAMČIMO ZA 2 URI SMEHA!

JAMČIMO ZA 2 URI SMEHA!

JAMČIMO ZA 2 URI SMEHA!

JAMČIMO ZA 2 URI SMEHA!

JAMČIMO ZA 2 URI SMEHA!

JAMČIMO ZA 2 URI SMEHA!

JAMČIMO ZA 2 URI SMEHA!

JAMČIMO ZA 2 URI SMEHA!

JAMČIMO ZA 2 URI SMEHA!

JAMČIMO ZA 2 URI SMEHA!

JAMČIMO ZA 2 URI SMEHA!

JAMČIMO ZA 2 URI SMEHA!

JAMČIMO ZA 2 URI SMEHA!

JAMČIMO ZA 2 URI SMEHA!

JAMČIMO ZA 2 URI SMEHA!

JAMČIMO ZA 2 URI SMEHA!

JAMČIMO ZA 2 URI SMEHA!

JAMČIMO ZA 2 URI SMEHA!

JAMČIMO ZA 2 URI SMEHA!

JAMČIMO ZA 2 URI SMEHA!

JAMČIMO ZA 2 URI SMEHA!

Kulturni koledar

Kos Anton - Cestnikar

9. jan. 1837 se je rodil na Cestah pri Rogški Slatini publicist Kos Anton - Cestnikar. Nižjo gimnazijo je študiral v Celju, višjo pa izmenoma v Varni, Zagrebu in Trstu. Po maturi je odšel v mariborsko bogoslovje. Toda že po enem letu je izstopil in se vpisal v Zagrebu na pravo. Po državnem izpitu (1865) je šel k sodnijski, kjer je napredoval do tajnika banskega stola in končno do sodnega svetnika v Pozeži, kjer je tudi umrl 20. aprila 1900. — Anton Kos je bil že v gimnaziji odločno narodnega mišljenja in je kot četrtošolec pisal v Novice narodne pripovedke in etnografske članke. V Novicah (1860—6) je tudi sestavil bibliografski pregled slovenskega slovstva za l. 1859—65. Ko je bil v Trstu na gimnaziji, je tam osnoval rokopiisni dijaški list »Zora jadranska«. Z isto vemo pa je tudi dopisoval v Slovenski glasnik. Napisal je veseloigro iz dijaškega življenja »Strast in krepost«, katere pa je samo prvi del izšel v zabavniku »Nanos«. V Narodnih novinah je napisal karakteristično sliko slovenskega narodnega življenja »Uspomena na Slovenijo«. Zlasti pa je znan po svojih podlistkih v Slovenskem Narodu (za to ga je pridobil Jurčič), kjer je pod različnimi psevdonimi (v. v. C. v. Spectabilis) objavil spomine iz dijaških let, opisoval posebnosti Zagreba, spomine na svoje potovanje (Iz Senja čez Kotor do Zagreba), predvsem pa spremelj v hudomušnih in satiričnih feltonih naše politične in literarne dogodke.

Ljubljana danes

Koledar

Danes, sobota, 9. januarja: Jul. in B. m. — Rojstni dan Nj. Vel. kraljice Marije.
Jutri, nedelja, 10. januarja: Pavel.

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20, in mr. Gartus, Moste.

Drama: Korajža velja.

Opera: Hovanščina.

Kino Matica: Pod vročim solncem.

Kino Union: Moskva — Shanghai.

Kino Sloga: Upornikova hči.

* KINO *

TEL. 22-21 **UNION**

Premiera filma o krvavi ruski revoluciji!

Zlom carstva — Moskva leta 1917

Moskva - Shanghai

Polja Negri

Nepozabna izveletina, »Masurka«

TEL. 27-30 **SLOGA**

Mala popularna ljubljenska sveta

SHIRLEY TEMPLE

Upornikova hči (film v nemškem jeziku)

TEL. 21-24 **MATICA**

Premiera! Film balnih posnetkov čarobno narave, drznih, napetih prizorov lepe vsebine

Pod vročim solncem

HANS ALBERS — LOTTE LANG

Kresna predstava filma v Ljubljani!

PREDSTAVE OB 8.15, 10.15, 12.15, 14.15, 16.15, 18.15, 20.15, 22.15

Objava mestnega načelstva. Mestno poglavarstvo opozarja vse posestnike ob državni cesti, št. 2 na odseku med gostilno »Kmet« v Zg. Siskih do cerkve v St. Vidu in dalje, da ne odstranjujejo, premikajo ali pokvarijo raznih menikov, regulacijskih kamnov in značkov ter ostalih trasirnih znakov itd., ki se sedaj postavljajo v svrhu tlakovanja cestišča, naprave pešpoti, ureditve cestne železnice in označbe regulacijskih črt na tem odseku ceste. Ponovno se opozarjajo vsi posestniki, ker se v nasprotju s postopalo po obstoječih zakonskih predpisih in bodo krivci kaznovani.

Prijave za znižanje dopolnilnega davka k zemljinariji se morajo vložiti do 31. januarja 1937 pri mestnem poglavarstvu v Ljubljani, Mestni trg 27, III. nadst., soba št. 48, kjer se tudi dobijo tozadavne tiskovine za ceno 50 par. — Več je razvidno iz razglasov, ki so nabiti na vseh mestnih deskah.

Katoliška akademska društva Danica, Zarja in Savica, bodo priredila v času od 11. januarja do 11. februarja 1936 ciklus predavanj, v katerih bodo obravnavala najbolj aktualna kulturna, socialna in gospodarska vprašanja. Predavanja se bodo vršila vsak ponedeljek in četrtek ob 20 uri zvečer. Kraj in tema predavanja bosta vsakokrat objavljena v »Slovenskem domu«. Prvo predavanje se bo vršilo v ponedeljek, 11. januarja ob 20 uri v Akademskem domu, Miklošičeva cesta 5. Predaval bo g. urednik France Teršeglav o temi: Kulturni cilji in zahteve slovenskega naroda. — Društva pozivajo vse svoje člane, da se vseh teh predavanj udeležujejo polnoštevilno, vabijo pa tudi člane Slov. kat. akad. etaršinstva in vse, ki se za ta vprašanja zanimajo.

Ljubljansko gledališče

DRAMA

Začetek ob 20 uri

Sobota, 9. januarja: »Korajža velja!« Red A.
Nedelja, 10. januarja ob 15: »Repositev« Mladinska predstava. Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol. — Ob 20: »Na ledeni plošči«. Izven. znižane cene od 20 Din navzdol.

OPERA

Začetek ob 20 uri

Sobota, 9. januarja: »Hovanščina«. Premierski abonma.
Nedelja, 10. januarja ob 15: »Aida«. Gostovanje gosp. dr. Maksa Adriana. Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol. — Ob 20: »Pri treh mladenkah«. Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol.

Mariborsko gledališče

Sobota, 9. januarja, ob 20: »Kadar se utrga oblak«. Premiera. Bloki.

Nedelja, 10. januarja, ob 15: »Božji človek«. Globoko znižane cene. Zadržji. — Ob 20: »Vlo-kost pleše«.

Erar : Bedrich Schonsky

Ali bo erar prišel do kritja svoje tirjatve proti češkemu kapitalistu?

Ljubljana, 8. januarja.

»Slovenski dom« je na kratko že poročal, da je bil znan mariborski industrijalec g. Bedrich Schonsky obsojen na plačilo nad pet milijonov dinarjev v prid državnemu erarju zaradi nepravilno izkazanih dobičkov, na podlagi katerih odmerja finančna oblast davke. Letotako smo poročali, da se je erar za ta znesek sicer vknjižil na Schonskyjeve nepremičnine, da pa je en dan prej obremenil g. Schonsky svoje nepremičnine z zneskom 12.000.000 Din ter je na ta način dobil ta znesek prednost pred terjatvijo erarja.

Ni sicer zanesljivo ugotovljeno, koliko znaša vrednost nepremičnin g. Schonskyja. Vendar pa je verjetno, da erar s svojo terjatvijo ne bi prišel lahko do kritja, če bo pred njim vknjižena terjatev 12.000.000 Din obveljala. Z ozirom na to je jasno, da finančna oblast spriče take preobremenitve, ki je nastala točno dan pred vknjižbo erarja, ni ostala prekritih rok. Zato smo se informirali na pristojnih mestih, kjer smo hoteli zvedeti, ali namerava finančna oblast z ozirom na vse to kaj ukreniti. Zlasti nas je zanimalo, ali namerava erar morda izpodbijati veljavnost vknjižbe 12 milijonov dinarjev. Na pristojnih mestih pa nam o tej stvari začasno še niso dali nikakih pojasnil. Opazili smo sicer razpoloženje, da se nekaj pripravlja, vendar očitno do končne odločitve še ni prišlo.

Milijonski kapital obeh zakoncev

Zanimivo je v zvezi s tem vprašanjem, kako so prišle finančnim oblastem na uho nepravilnosti Schonskyjevih bilanc, na podlagi katerih se odmerja davke.

Zakonca Bedrich in Greta Schonsky sta prispevala v Maribor v povojnih letih iz Češke. Gospa Greta je prinesla v zakon skoraj poldrugi milijon čeških kron. Skupno sta torej razpolagala s precejšnjim kapitalom ter sta v Mariboru našla primerno mesto, v katerem sta slutila dober in rentabilen zaslužek. Kmalu sta postala lastnika znane tekstilnega podjetja »Zelenka & Co.«, ki sta ga pod svojim lastništvom znatno razširila. Podjetje je cvetelo, zaslužki so se kopičili in iz knjig izhajajo, da je g. Schonsky zaslužil povprečno do dva milijona mesečno. To izhaja namreč iz tistih knjig, ki jih je g. Schonsky vodil za davkarjo.

Med g. Schonskym in ženo je prišlo do nesporazumov, katerih odmevi so segali tudi na so-

dišče. Gospa Greta je segala tudi že po obupnih dejanjih, vendar so se spori vedno nekako zgladi. Večkrat je prišlo do medsebojnih pogajanj, ki sta jih v imenu obeh zakoncev vodila med seboj njuna pravna zastopnika. Konec takih pogajanj je bil navadno v advokatskih stroških, dočim sta se zakonca še vedno nekako sporazumela. Vendar pa so vsi taki sporazumi, kakor se sedaj vidi, bili le začasni. Prišlo je namreč do resnega sodnega postopanja za ločitev zakona. Postopanje teče pred pristojnimi češkimi sodišči, dočim se pred mariborskim okrožnim sodiščem obravnava drugi spori med zakoncem, ki so izbruhili vzporedno s postopanjem za ločitev zakona.

Žena ovadila moža radi dvojnega knjigovodstva

Napetost med zakoncem je naraščala, kar pač nazorno dokazuje dejstvo, da je gospa Schonsky ovadila svojega moža, češ, da vodi dvojno knjigovodstvo: eno za sebe oziroma svoje podjetje — to da je pravilno —, drugo pa za davčne oblasti — in to da ni pravilno. Finančna oblast je takoj odredila posebno komisijo, ki je ugotovila, da v Schonskyjevem podjetju res vodijo dvojno knjigovodstvo. Gosp. Schonsky je v svojo obrambo navajal, da je dvojno knjigovodstvo osnovano za vse kaj drugega, kakor za oškodovanje erarja. Finančna oblast pa Schonskyjevih navedb ni osvojila ter izdala poseben odlok, s katerim se je zavarovala na Schonskyjevem zemljišču za 5.403.920 dinarjev. Kakor rečeno, pa je en dan prej bilo vknjiženi na Schonskyjevih nepremičninah 12 milijonov dinarjev.

Kaj sedaj?

Javnost sedaj predvsem zanima vprašanje, ali bo prišla država s svojo terjatvijo do kritja, dalje pa seveda tudi potek ostalih procesov, v katerih iznašata češka milijonarja, ki sta in še smatratu Maribor za najprimernejše mesto za placement in kopičenje svojega kapitala, prav zanimive stvari. Dogodek sam na sebi pa je prav poučen, ker se vidi, kako kapitalisti, ki so prišli k nam iz inozemstva, znajo eksploatirati naše razmere, ki kopijejo pri nas milijone, državo pa skušajo ofrniti, kjer jo morejo. Kaj bi bilo, če bi se sprli vsi zakonec-velekapitalisti, ki živijo v naši državi? Z izrečenimi kaznimi bi se v tem primeru gotovo lahko kril enoleten državni proračun...

Na živilskem trgu

Ljubljana, 9. januarja.

Še dokaj dobro je založen današnji živilski trg. Najbolj razveseljivo za ljubljanske gospodinje pa je dejstvo, da so cene nekaterih predmetov po prazniških padle. To prilično hočejo seveda prav dobro izrabiti, zato je na perutinskem trgu velika, no, še dokaj dobra kupčija.

Ribiški trg je čedalje manj založen. Saj je bilo včeraj le petih 200 kg sladkovodnih in morskih rib. Kljub temu pa so cene še dokaj nizke: tuna 28 Din kg, cipri 22—24 Din, ščuke 18 Din, ligne 26 Din, jegulje 28 Din in ocaje 20 Din kg. Zabihih krakov je bilo dovolj, ker pa je lov na žabe že težak, so bili tudi kraki dražji, od 75 par do 1 Din komad.

Zelenjadni trg je tudi danes dobro založen. Veliko je cvetja po 4 Din kg, endivije komad 1 Din, radič gorški 12—14 Din kg, domača merica 1.50 Din. Poleg tega pa je dovolj zeljnatih glav po 1—2 Din, krompirja in vseh tovrstnih pridelkov.

Na sadnem trgu je pa prav malo jabolč od 5 Din dalje. Nekoliko več jih imajo stalne branjavke. Tudi je dobili še nekoliko kostonja maronija in velja 10 Din kg. Veliko pa je uvoženega sadja.

Perutinski trg zanima veliko povpraševanje in kupijo jajč, saj veljajo le 1.75 Din par, dočim so bila pred božičem še po 1.25 Din komad. Temu je seveda krivo milo vreme.

Otrok zanetil požar in skoro zgorel

Ptuj, 8. januarja.

Zasebnica Marija Mohorko v Nadolah je odšla od hiše po svojih poslih in pustila pri zakurjenem štedilniku svojega 2 in pol leta starega nezakonskega otroka Ivana samega doma. Otroka pa se je med tem časom dolgočasil in je prengsal iz štedilnika žerjavico v posteljo, ki je začela tleti in končno goreti. Sosedje, ki so opazili, da pritiska dim na vse strani iz hiše, so vlomili s silo v stanovanje, kjer so našli otroka nezvestnega in grozno pečenega, vendar je bil še pri življenju. Spravili so ga nemudoma v ptujsko bolnišnico, kjer se trudijo zdravniki, da mu rešijo življenje. Koča, ki je bila iz lesa in slamo pokrita, pa je zgorela do tal. Skoda je precej velika, ker ni bilo mogoče niesar rešiti.

Nova uprava kamniške gasilske župe

Osrednji odbor Gasilske zajednice Dravske banovine v Ljubljani je razrešil celotno upravo gasilske župe za komniški okraj in sicer:

Cerar Anton, starešina, Kamnika.
Tome Ignac, namestnik starešine, Moravče.
Fajdiga Franc, tajnik, Kamnik.
Humar Janko, blagajnik, Stranje.
Ing. Wilmann Rudolf, član uprave, Domžale.
Hribar Gregor, član uprave, Ihan.
Sarc Jakob, član uprave, St. Vid pri Lukovici.
Stebe Anton, član uprave, Most pri Komendi.
Istočasno je bila imenovana sledeča začasna župska uprava:

Novak Nande, starešina, Nevlje.
Engelman Viktor, namestnik starešine, Smartin v Tuhinjski dolini.
Pirc Ivan, tajnik, Stranje-Godič.
Stebe Anton, blagajnik, Most pri Komendi.
Repanšek Gregor, član uprave, Homec.
Kovač Franc, član uprave, Studenec.
Maselj Peter, član uprave, Krašnja.
Sršen Ivan, član uprave, Domžale.
Do te spremembe so dovedle številne pri-tožbe in dokazane nepravilnosti.

24. do 28. februarja. Holmenkollnske tekme.
27. in 28. februarja. Švicarsko prvenstvo v štafeti in teku na 50 km.
6. 7. vsi 27. do 29. marca. Mednarodna prireditve Finske.

19. do 21. marca. Mednarodna prireditve Švedske.

4. aprila. Mednarodno tekmovanje v smuku iz Triglavu.

Od tu in tam

Konferenca katoliškega episkopata se je pričela včeraj v Zagrebu. Konferenci predseduje zagrebški nadškof dr. Ante Bauer. Prisotnih je 17 jugoslovanskih škofov.

Ob vestih, da se bodo v kratkem pričela pogajanja med JRZ in dr. Vladkom Mačkom, so se pojavili tudi glasovi, da bivša SDS pri teh razgovorih ne bo prišla do besede, odnosno, da je za sporazumevanje nepotrebna. V »Narodnem kolu«, ki ga izdaja b. SDS, pa se zavračajo take vesti, češ da je treba pogajanja voditi na temelju stroge demokracije in z narodnimi zastopniki, ki jih narod pošlje v parlament na podlagi popolnoma avtoritativnih volitev. B. SDS je po njihovem mnenju prav tista stranka, ki je znala pokazati, kako se sklepajo sporazumi med Srbi in Hrvati na ozemlju, ki je najbolj občutljivo. B. SDS po teh navedbah ne gre za to, da bi se vthotapila za katerokoli ceno na oblast, temveč za to, da se vendar enkrat doseže in sklene sporazum s Hrvati in s tem država dokončno pomiri. So pa za odločitev dr. Mačka, da se pogaja s katerimkoli političnim faktorjem, seveda tudi z JRZ, samo, da se doseže cilj, ki je v programu KDK.

Na šest mesecev strogega zapora je obsodil veliki kazenski senat v Ljubljani Gabriela Furlana iz Verda pri Vrhniki, ker je na priporočilo znane komuniste Zorže imel na stanovanju agenta kominterne Karla Hudomala. Hudomal je svoječasno končal komunistično šolo v Moskvi.

Zadnji čas je ljubljanska policija prišla večje število nevarnih znancev, ki je pri njih našla mnogo nakradenega blaga. Med temi uzmovci je bil tudi Anton Srčnik iz Mengša, stara firma v kriminalnih zapisnikih. Ko so ga pretili, so našli pri njem tudi velik krzen ženski jopič in še druge drobnarije in nekaj zlatnine. Policija je ugotovila, da je Srčnik kmalu po deseti prestani kazni vlomil v vilo nekega ljubljanskega odvetoika v Podgori pri Dolu. Tukaj je nakradel vsega, kar mu je prišlo pod roke. Toliko, da mu policija ni mogla verjeti, da bi vlomil sam in zato sumi, da je imel Srčnik še kakega pomagača, ki ga pa na policiji ni hotel izdati.

Bosanski rudniki so lani zaznamovali velik napredek. Vsi rudniki so izkopali mnogo več rude, kakor prejšnja leta. Zlasti velja ta ugotovitev za premovalnike in železne rudnike. Večina rudnikov v Bosni je v rokah države, le manjši so v zasebnih rokah. V Varešu in Ljubiji so nakopali mnogo več železne rude, ker so se povečali odjemi s strani železarn v Zenici in Jesenicah. Poleg tega so začeli bosansko železno rudo izvažati tudi v inozemstvo, v Češkoslovaško in Madžarsko. Od zasebnih rudnikov jih je največ last angleških družb. Kopljejo pirit in limonit, s to rudo vred pa tudi vsako leto nekaj nad sto kilogramov zlata. Po predpisih morajo to zlato prodajati naši Narodni banki. Ta rudnik je v Bakovičih pri Fojnici. Angleži so naprave v rudniku izpopolnili in modernizirali in bo produkcija vse redno letos prav gotovo večja. V Hercegovini pa se dobi največ boksita v Širokem Brijegu. Skoro vsega prodajo Nemcem.

Za izvoznike žita bo še naprej dober čas, ker bo tudi Amerika morala za svoje potrebe nakupovati pšenico. Njihova letošnja žetev je sicer boljša kakor lani vendar pa se vedno ne bo zadostovala za domače potrebe. Letina je bila prav za prav izredno slaba ker so lani Amerikanci posejali okrog 20% zemlje s pšenico več kakor prejšnje leto. Podobni glasovi pa prihajajo tudi iz sovjetske Rusije kjer je baje žetev padla od lanskega leta za 30 milijonov ton. To potrjuje tudi dejstvo, da lani skoraj ni bilo videti na svetovnem trgu ruske pšenice, dočim jo je bilo l. 1935 skoro milijardo in pol ton.

Novosadski bankirji so postavili zahtevo, da mora en njihov zastopnik priti v Privilegirano agrarno banko, ki ji je poverjeno likvidiranje kmečkih dolgov. Svojo zahtevo utemeljujejo s tem, da so vsi denarni zavodi prav tako kakor privilegirana agrarna banka prizadeti z likvidacijo.

Romunska pšenica se naklada v splitskem pristanišču na ladje in odpošilja v Italijo. 3000 ton so je že naložili. Zanimivo pa je to, da je pšenico nakupila v Romuniji velika pariška trdka Dreyfus in jo prodala v Italijo. Pošiljatelj pravi, da ima pri prevozu pšenice skozi naše luke najmanj zaprek in se bo tudi v bodoče posluževal tega načina izvoza.

Spor med odseki v zagrebški trgovski, industrijski in obrtniški zbornici se vedno bolj ostri. Industrijski so se bili že odločili, da bodo poskušali vse, da se ločijo od zbornice. Včeraj so imeli ponovno sejo, na kateri so ugotovili, da so bili stenografski zapiski zadnje seje v zbornici netočni in da zato poročila časopisov, ki so o tem sporu poročali, niso točna. Časopisna poročila so po njihovem mnenju stališče industrijscev crsala pristransko.

Stiki med jugoslovanskimi in ameriškimi Hrvati so očitno zelo tesni, ker bo prihodnje leto hrvatsko pevsko društvo v Ameriki »Preradović« obiskalo domovino in priredilo v raznih krajih več koncertov. Hrvatske jim bodo priredili veličasten sprejem.

Dva istoimenska Muratovića, oba Ibra, sta se v Banjaluki te dni znašla v gostilni, vendar nista dolgo prijateljsko govorila. Ko sta odšla na cesto, sta se že pričela. Starejši je izvelel iz žepa nož in ga porinil mlajšemu v oko. Pa še ni odnehal. Zamahnil je še nekajkrat in nasprotnika tako oklal, da so ga morali nezvestnega prepeljati v bolnišnico. Zdravniki so nad njegovim življenjem obupali.

Pijača je razgrela lanta Ivana Orlića v Krapju pri Novski, da svoje nasilnosti ni mogel krotiti niti v cerkvi. Fant je bil na zaroki svojega brata, naslednji dan pa je šel s svojim bratom v cerkev. Tu je zagledal svojega starega nasprotnika Petra Orlića. Potegnil je nož in ga z njim nekajkrat sunil v hrbet. Zupnik je ta čas pridigoval, pa je moral prenehati, da je pomiril razburjene ljudi, ki so hoteli napadalca kar linčati. Komaj so ga spravili iz cerkve, pa je spet začel razsajati z nožem. Ko se je svojega greha nekoliko zavedel, pa je pobežal domov. Toda prišli so ga in vtaknili za zapah.

Ko se je vlak že pomikal, je hotel stopiti vanj upokojeni železničar Josip Tesar na postaji Mišulinovac pri Bežovaru. Toda mož je bil zaradi svoje starosti že preneokreten, da je pri tem padel pod kolosa, ki so mu odrezala obe nogi. Morali so mu v bolnišnici odrezati obe nogi, vendar je izgubil preveč krvi, da bi ostal pri življenju.

V Fužinah pri Konjicah bosta mariborski veletrgovca Majer in industrijalec Braun zgradila novo tekstilno tovarno.

Prerokbe sv. Malahije o papežih

Vsak smrtnik bi rad vedel svojo prihodnost. Nekateri izprašujejo vedeže in jim zato plačujejo, drugim pa vedeži sami prerokujejo. Prerokbe se uresničujejo, še rajši pa ne.

Menda se nobena ustanova na zemlji ne more ponašati s tako starimi prerokbami, kakor papeštvo. O papežih, o njihovem številu, o njihovem vladanju ter o njihovem življenju, je nešteto bolj ali manj legendarnih napovedi iz najstarejših časov.

Seveda teh prerokb ne moremo smatrati za kaj takega, kar bi nosilo na sebi uradno ali vsaj poluradno potrjenje Cerkve ali cerkvenih dostojanstvenikov. To so ugibanja in napovedi in prerokovanja, ki včasih naravnost presenetljivo zadenejo — vendar so to tvorbe neznanh ljudi, ki so morda sami imeli sebe za navdihnene z višjo močjo in so svoja videnja o bodočnosti Petrovih naslednikov zapisali.

Prvi tak prerok o vladarjih katoliške cerkve je bil baje sveti Malahija. Z njegovo osebo in z njegovimi prerokbami o oskrbnikih Petrovih klu-

peža Celestina (1143) do papeške volitve 1590. Zatem mora biti človek že zelo spreten besednar in bravec med vrsticami, da lahko razvozlja v njih pomen posameznih stavkov.

Prerokbe za 104 papeže so v latinskih geslih, s katerimi je označeno delo posameznih naslednikov sv. Petra. Da se v teh geslih kaže včasih presenetljiva resničnost, naj dokažejo nekateri zgledi.

Seznam. Vrsta prerokb se začne s papežem Celestinom, o katerem pravi geslo, da je »Ex castro Tiberis«. Ta je bil v resnici doma v Citta di Castello ob Tiberi. Za njegovega naslednika Lucija II. je rečeno »Inirnicus expulsus«; ta se je z rodbinskim imenom res zval Caccianemici; latinska in italijanska označba pomeni preganjanje sovražnikov.

Če preskočimo nekaj stoletij, najdemo za papeža Kalihota II. (1455), ki je imel v svojem grbu vola na paši, geslo »Bos pascens« — vol, ki se pase. Oznaka »Piscator minoris« — ribič minorit, velja za Sibsta IV., ki je bil frančiškan iz reda manjših bratov.

Spor zaradi državljanstva drugopoltnih v Franciji

Ta teden je Francija doživela značilno demonstracijo. Pretekli terek so se v Oranu, drugi prestolnici Alžira, zbrali župani 120 alžirskih mest pod vodstvom oranskega župana abéja Lamberta. Predmet njihovega posvetovanja je bil nedavni zakonski predlog državnega ministra Violetteja v francoski zbornici, po katerem bi širše plasti domačega, temopoltega prebivalstva v severnoafriških francoskih kolonijah dobile neomejene državljanske pravice; predvsem seveda aktivno in pasivno volilno pravico.

Župani alžirskih mest so proti temu vladnemu predlogu odločno ugovarjali, češ da ga je levičarski ministrski svet sklenil, ne da bi prej vprašal ljudi, ki razmere v kolonijah poznajo, ali so domačini za to že zreli ali ne. Vlada si hoče s tem zagotoviti za bodoče volitve glasove temopoltnih, ker je beli najbrže ne bodo več volili.

Toda s tem vlada ne bo dosegla drugega, takega mnenja so francoski oblastniki v kolonijah, kakor da se bo njena kolonijalna posest zamajala. Za ta predlog se zavzemajo v Alžiru, Tunisu in Maroku vsi revolucionarji in skrajneži, ki podpihujejo črni in arabski nacionalizem ter so v službi kominterne. Ti z vsemi sredstvi izpodmikajo Francozom ugled in moč, ustvariti »alžirski narod«.

Alžirski župani trdijo v spomenici, ki so jo sprejeli, da bo tak zakon razvelj v kolonijah spet staro plemensko sovraštvo, zakaj domačini se bodo ob volitvah združili ter zahtevali na pobudo revolucionarnih agitatorjev ločitev od Francije. To bi pomenilo smrt francoskemu gospodarskemu blagostanju.

1914 - „Ljudstva pozabljajo vero“

Preroško geslo za Gregorja XV. (1621), ki je potlačil spore, ki so divjali tedaj v cerkvi, se glasi »In tribulatione pacis«. Papež Benedikt XIII. je označen kot »Vojak v vojni«, kar vsekakor drži, če pomislimo, da je živel in vodil Petrov čoln v italijanskih bojovnih zmedah okrog 1720. »Križ od križa« je Pij IX. Sarsijska dinastija, ki nosi v svojem grbu križ, mu je 1870 vzela cerkveno državo. »Luč na nebu« je Leon XIII. (1878), ki je imel v grbu zvezdo in je res po božjem navdihu našel v tedanjih porajajočih se socialnih zmedah za Cerkve pot s svojimi socialnimi enciklikami. »Goreči ogenj« je Pij X.; nič bi ne moglo bolje označiti njegove ljubezni do Eucharistije in apostolata zanjo. Na papeški prestol je stopil na god sv. Dominika, v čigar grbu je plamenica.

Benediktu XV., dobi, v kateri je vladal, daje prerokba geslo »Religio depopulata« — Vera izkoreninjena iz ljudstva. Res, 1914 so takoj po nastopu njegove vlade vsi narodi sveta pozabili vero in ljubezen do bližnjega ter se potopili v krvi. Pij XI. pa je »Neustrašena vera«, kar si je prav lahko mogoče razlagati z njegovo verno za misijone in za boj proti komunizmu.



Vojaške vaje avstralskih pionirjev pričajo o tem, da se tudi Avstralija pripravlja na mir z oboroževanjem.

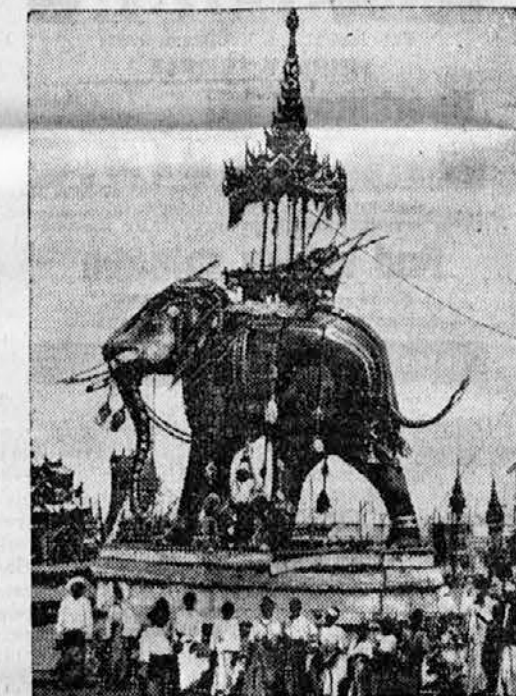
Radio

Programi Radio Ljubljana

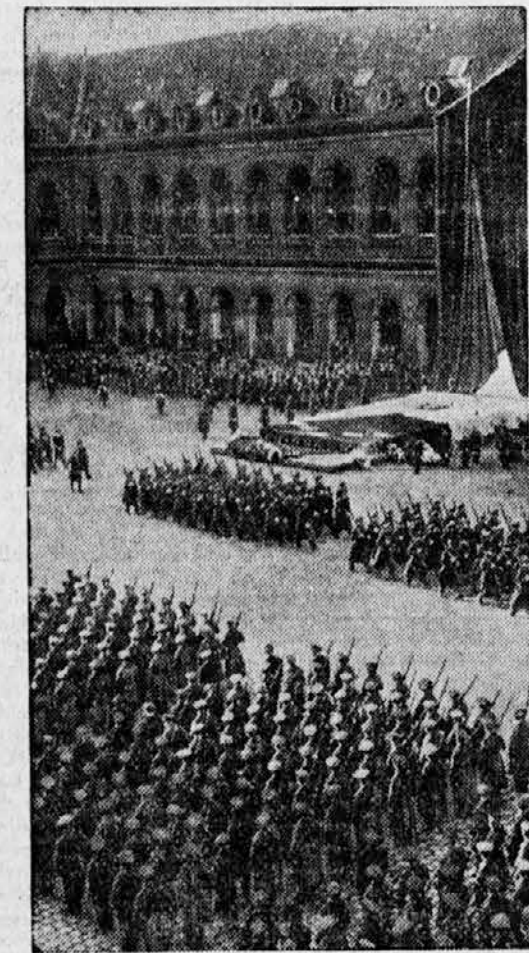
Sobota, 9. januarja. 12. Plošča za ploščo hiti pa vsaka vesele drobit! — 12.45 Vreme, poročila. — 13. Čas, spored, obvestila. — 13.15 Plošča za ploščo hiti pa vsaka vesele drobit! — 14. Vreme. — 14.30 Za delopisli (Igra Radijski orkester). — 14.40 Pogovori s poslušalci. — 19. Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30 Nacionalna ura: O naš humoristični literaturi (Kordić iz Beograda). — 19.50 Pregled sporeda. — 20. O zunanjih politiki (gosp. urednik dr. Alojzij Kuhar). — 20.20 »Kisle gobes« — Zabavna kmečka igra za radio. Napisal Enka. Izvajajo člani radijske dramske družine. Vodi gosp. Jože Župan. — 22. Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15 Lahka glasba (Radijski orkester).

Drugi programi

Sobota, 9. januarja. Beograd I.: 19.50 Srbski večer. — 22.20 Kavarniška godba. — 23. Plesne plošče. — Beograd II.: 19. Ležišča dragih kamnov v Jugoslaviji. — Zagreb: 20. Koncertni večer. — 22.20 Plesna glasba. — Dunaj: 20.30 Pester pravljicni večer. — 21.50 Film. — 22.30 Zabavni koncert. — Budimpešta: 20. Igra. — 21.30 Zabavni koncert. — 22.30 Plesna glasba. — 22.10 Plesna glasba. — Trst-Milan: 17.15 Plesna glasba. — 20.40 Koronice. — 21.30 Igra. — 21.50 Čitro. — 23.15 Plesna glasba. — Rim-Barl: 21. Mulejeva opera »Daphnis«. — Praga: 19.30 Radijski film. — 21. Orkester in violna. — 22.35 Plesna glasba. — Varšava: 19.30 Plesna glasba. — 21. Orkestralni in vokalni koncert. — 22.30 Plošče. — Nemške postaje: 20.10 Pester programi. — Beromünster: 20. Orkestralni koncert. — 20.45 Tešinska narodna glasba. — 21.30 Stolovna opereta »Ples v srečo«. — 22.30 Plesna glasba. — Strassbourg: 21.30 Lecocquova opereta »Mala nevesta«.



Budistovskega duhovnika bodo sežgali v lesenem slonu, ki ga vidimo na sliki.



Slavnost pariških letalcev na čast slovitemu francoskemu junaku zraka Jeanu Mermozu, ki je pred tremi tedni izginil v Atlantskem morju s svojim letalom »Južni križ«.

čev so se morali — kljub vsej neznanstvenosti — baviti vsi zgodovinarji papeštva. Ugotovljeno je, da je bil pravi sv. Malahija nadškof v Armagh in je izdihnil svojo dušo 1135 v clairvauxski opatiji v rokah sv. Bernarda.

Takoj, ko so prvič objavili prerokbe imenoma po njem, so tudi že vzrasli dvomi, če jih je res napisal svetnik sam. Se bolj so se pojavljali dvomi o tem, ali bodo take človeške napovedi držale. V sedemnajstem stoletju je proti njim odločno nastopil jezuitski pater Menestier, za njim pa veliki nemški zgodovinar papeštva Pastor.

Današnji zgodovinarji menijo, da je te prerokbe spisal neki Stalijan Ceccarelli di Bevagna, ki je umrl pod papežem Pavlom in ki je slovel po podobnih rečeh.

Vsakemu papežu - geslo

Vendar naj bo pisec teh napovedi kdorkoli, vendar se morajo še danes baviti z njimi vsi, še tako resni zgodovinarji. To pa zaradi tega, ker jih je zgodovina in končnost le v malokaterem primeru ovrгла. Če že ni mogoče njihovemu očetu pripisovati drugega, mu moramo priznati tisto, čemur pravimo intuicija.

Njegove prerokbe so zanesljive zlasti od pa-

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
SOLSKA ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
IL NADSTROPJE

Sven Elvestad:

43

Zlodej se dolgočasi

Mislil je, da mora Ristu roko ponuditi; to se je zgodilo s tako ličnim in vljudnim gibom, da bi jo lahko smatrali za zgolj kretnjo, ko ne bi z njo zagrabil za roko. Rist je njegovo roko stisnil. Sta pač dva gentlemena govorila med seboj. Rist je izrazil svoje začudenje nad tako prijetnim spoznanjem. Drugi mu je za to zadržalo živahno odgovoril:

»Sam sicer nimam nobenih neposrednih zvez,« je dejal vratar. »Vendar bom poskusil, da jih dobim po svojih znanjih.«

»Morebiti se bo dala najti kaka kombinacija?« je vprašal Rist.

»To je kajpak naravna pot,« je odgovoril vratar z obotavljajočim se glasom. »Signor Bergerona morda ni bogat?«

»Pa tudi reven ni. Niti malenkosten.«

Don Bebe je v tem odgovoru videl novo modrost, ki si je vzel v zopetno dolžnost, da jo občuduje. Postal je celo nekam zaupljiv.

»Bil sem že v Parizu, pa tudi v Londonu. V Parizu delajo elegantnejše. V Londonu nekam težje, surovejše. Toda večkrat sem si dejal: Kaj bi se vse lahko storilo, ko bi vsi tabori bili medsebojno dovzetni. Tu pri nas v Napoliju nikdar nimamo stalnih cen. Z Napolitanem se da pogajati. Preveč dobro je vzgojen, da bi s kupcem takoj pretrgal. Če bi pogajanja vsevpok odklanjali, bi to lahko izzvalo jezo bogov. Ljudje se morejo smatrati kot enako-

vredni. Ne prideš dalje, če ne upoštevaš gotovih oblik. Ker se tega zavedam, upam, da bom lahko dosegel kako kombinacijo. In spet moram občudovati vaše odklanjanje policije.«

Tako je med medsebojnim razvijanjem vljudnih oblik potekel ta poslovni pogovor. In ko si je Rist zunaj na pločniku prižgal svoj cigaro, je sam pri sebi mrmral ime, ki je pod polajajočo perjanico Vezuvove neločljivo zvezane s sleherno kombinacijo: »Ouorata societa dei camorristi.«

Ko je par minut pozneje šel Rist pod Galerijo Umberto, pod nadzidanim, ogromnim štiristranskim obokanim hodnikom, ki obvlada središče Napolija, je za eno od kavarniških miz videl signora Vittorija. Napolitanec je osupnil in pozdravil, kakor bi se vedel prav, kam naj vtakne ta tuji obraz, bilo ga je samo spretno prikrivanje. Rist je stopil do točilnice in si dal postreči s skodelico nesladkane kave iz niklastega avtomata, tistega črnega »caffè espresso«, ki je pravo pravcato dražilo južnih Italijanov, vroče, oživljajoče, eterično, ki ves njegov okras kakor radosten vrh spleleti od glave do pete.

Rist je mislil na don Bebeja. Že od prej je nekoliko poznal blodišče napolitanskega podzemlja. Zločinsko življenje je v tem mestu organizirano boljše kakor v drugih velikih mestih. V tej stroki tu ni mesta za samostojno delujoče umetnike. Trg je monopoliziran. Kdor ta poklic izvršuje, je podložen drugim, višjim silam, ki jim mora plačevati davek. Če se kak zločin zgodi, se lahko pripeti, da tem višjim

silam ne gre v račun, ker jih je iz enega ali drugega vzroka mučno prizadejal. V tem slučaju je prišel trenutek za pogajanja. Rist je iz besed don Bebeja spoznal, da mu je bil slučaj neprijeten. Če se je don Bebe le količkaj spoznal v tem podzemeljskem svetu, (in to se je moral, kajti sicer ne bi mogel vzdržati v svojem položaju), mu je bilo mogoče najti taktu. Rist se je spomnil njegovih tekočih znakov s prsti, ki so govorili, da je nameraval ves proces analizirati in najti skupino, ki je bila ravno na delu. Vrtar je vedno močnejši gospod v svojem krogu. Vendar lahko gre k še močnejšemu in mu reče: »To mi ne ugaja. Teh gospodov, ki stanujejo v mojem hotelu, ne smete vznemirjati. Lahko pa še bolj jasno reče: Kakšna neumnost pa je to, kakšna stupidit! Ze prvi dan po prihodu naših spoštovanih gostov ... še predno so imeli priliko, da so svoj denar pri nas zapravili ... (Kajti vprašanje postane aktualno šele takrat, ko so kovčigi zaprti in že bije ura odhoda. Šele takrat, kadar tuji hočejo znova odnesti denar, ki so ga že prinesli, ven iz svetlega mesta, je dejansko poseganje v stvar potrebno. Prej pa ne!) Tako sklepa še močnejši in odloča, kaj se mora zgoditi. To stori še nemara rad. Ne prija namreč napolitanski naravi, da bi nezadovoljne ali žalostne prepustila usodi. Zato se rada pogaja, baha s svojimi pravicami, nato pa popušča, da nazadnje sklene sporazum in mir. S tem se kaže izobrazenega, družabnega človeka, kar vedno pomirja njegovo ničemurnost. Nič zato, če ostane večji del plena v njegovih žepih, to je pač

kupčija, kaj hočete? Narobe bi bila neumnost, globoko bi ga žalilo, če bi okradenec dobil vtis, da je Napolitanec bedak.

Kaj pa signora Vittorija? Rist ni nikdar nehal dvomiti, da so on in tovariši bili pod nadzorstvom. Vsakokrat, kadar je naletel na Vittorija, je bila podoba, da sta se srečala slučajno, toda taki slučajni v gomazeči in hrupni človeški množici na široko razprostrtega vele-mesta niso naravni. Rist je spoznal, da se on in njegovi prijatelji gibljejo v mreži, ki njenih vzlov ne morejo videti. Vittorija sicer poznajo, kaj pa vsi drugi, ki jih ne morejo poznati. Ali človek, ki je ravnokar pristopil k točilni mizi in naročil kozarec hladne vode, ni postavim eden od ovaduhov? Može se sicer prav nič ni zanimal za tuje, previdno je pil svojo vodo, kakor da srka močno žganje. Takšen je trezen Napolitanec, ki goji svoje telo in ga vzdržuje v dobri oblikovitosti: jasno glavo, nobene vlažnosti, suho telo in suhe roke, ki z gladko gibčnostjo zdrsejo v rokavice ali v žep. Kako se ti majhni, beli, okrogli in suhi prsti prilegajo drobnemu prasketanju novih bankovcev. Može je plačal in odšel, vse skupaj je trajalo manj od minute. Napolitanec ne pozna zapravljivega, mračnega severnjaškega postopanja po kavarnah. Hitro si naroči pijačo, espresso ali pa kozareček likerja, da zadobi bežen okus na jeziku, in spet odhiti nazaj v gnečo, kjer najde prijatelje, gleda po ženskem svetu, išče kupčije, se razgovarja, dela kretnje; vse to mu ne pomeni zapravljanje časa, marveč življenjsko vsebino samo.